

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ
ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

для студентів

Спеціальності: 061 Журналістика
Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307935
Програма № 3008/26
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
«20» 26 р.

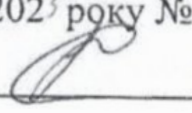
КИЇВ 2026

Розробники: Андрій БОРЕЦЬ, доцент кафедри журналістики та нових медіа,
Оксана ОДАРЕНКО, старший викладач кафедри журналістики та нових
медіа

Викладач: Андрій БОРЕЦЬ, доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
журналістики та нових медіа

Протокол від «24» 02 2025 року № 8

Завідувач кафедри Інга ПОГРЕБНЯК

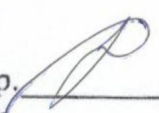
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено

Заступник декана Факультету журналістики Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 2025/2026 н.р. (Погребняк), "20" 01 2026 р., протокол № 6
на 20___/20___ н.р. (_____), " " 20___ р., протокол № ___
на 20___/20___ н.р. (_____), " " 20___ р., протокол № ___
на 20___/20___ н.р. (_____), " " 20___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210	7/210
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів з розподілом	7	7
Обсяг кредитів	7	7
Обсяг годин, в тому числі:	210	210
Аудиторні	98	28
Модульний контроль	14	—
Самостійна робота	98	182
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Методика проведення журналістського розслідування» спрямований на формування у бакалаврів спеціальності «Журналістика» теоретико-методологічних засад та практичних навиків реалізації журналістських розслідувань як важливого напрямку у сучасній медіа сфері.

Мета курсу полягає у формуванні корпусу знань та вмінь щодо організації / проведення / презентації журналістського розслідування з різноманітної, насамперед, суспільно значущої тематики. Студенти мають оволодіти сучасним категоріальним апаратом розслідувальної журналістики; принципами та практичними навиками організації / проведення / презентації

журналістського розслідування повного циклу та базовими принципами безпеки журналістського розслідування.

Завданнями курсу є:

- ознайомлення із сучасним категоріальним апаратом розслідувальної журналістики як складової частини сучасної медіатеорії;
- ознайомлення з принципами, зокрема, нормативно-правовими та етичними, організації / проведення / презентації журналістського розслідування;
- формування практичних навичок реалізації журналістського розслідування повного циклу;
- оволодіння прийомами забезпечення фізичної, психологічної та цифрової безпеки журналіста у контексті журналістського розслідування;
- ознайомлення із топовими журналістськими розслідуваннями, визначення ефекту їхнього впливу на розвиток політичного, економічної та соціокультурної сфер.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчивши дисципліну «**Методика проведення журналістського розслідування**» студент знатиме:

- сучасний категоріальний апарат розслідувальної журналістики;
- сутність та структуру журналістського розслідування повного циклу;
- базові нормативно-правові та етичні засади журналістського розслідування;
- принципи організації / проведення / презентації журналістського розслідування;
- прийоми забезпечення фізичної, психологічної та цифрової безпеки журналіста у контексті журналістського розслідування;
- топові журналістські розслідування та ефект їхнього впливу на

розвиток політичного, економічної та соціокультурної сфер.

Студент умітиме:

- визначати сутнісні характеристики журналістського розслідування з певної тематики;
- організовувати роботу команди журналістів-розслідувачів;
- спрямовувати роботу команди журналістів-розслідувачів за певними цілями;
- застосовувати практичні прийоми та методи журналістського розслідування;
- забезпечувати фізичну, психологічну та цифрову безпеку учасників журналістського розслідування;
- забезпечувати вплив результатів журналістського розслідування на суспільно-політичні, економічні та соціокультурні процеси з метою їх вдосконалення та подальшого розвитку.

У результаті вивчення дисципліни студенти оволодівають такими компетенціями.

Загальні компетентності:

- **ЗК 01** - Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 02** - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК 03** – Здатність бути критичним та самокритичним.
- **ЗК 08** – Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 11** – Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- **ФК 01** – Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

- **ФК03** – Здатність створювати медіа продукт.
- **ФК05** – Здатність ефективно просувати створений медіа продукт.
- **ФК 07** – Здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності).
- **ФК 08** – Здатність працювати в команді, в редакційному колективі; володіти соціальними навичками; відповідально виконувати професійні функції.

Програмні результати навчання

- **ПРН09** – Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов’язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
- **ПРН011** – Вільно спілкуватися з професійних питань (усна, письмова та електронна комунікація) українською мовою.
- **ПРН012** – Вільно спілкуватися з професійних питань (усна, письмова та електронна комунікація) іноземною мовою.
- **ПРН13** – Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
- **ПРН018** – Використовувати необхідні знання і технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

4. Тематичний план

4.1. Для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
6 семестр								
Змістовий модуль І. Розслідувальна журналістика: основні поняття та принципи								
1.1.	Тема 1. Розслідувальна журналістика та її роль в демократичному суспільстві	15	8	2	2	4	6	

1.2.	Тема 2. Розслідувальна журналістика: історичні тенденції розвитку	13	6	2	2	2	6	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем I	30	14	4	4	6	12	
Змістовий модуль II. Місце розслідувальної журналістики в сучасному українському медіаландшафті								
2.1.	Тема 3. Розслідувальна журналістика в Україні: команди, історії, результати	15	8	2	2	4	6	
2.2.	Тема 4. Організація роботи та джерела фінансування редакції журналістики розслідування	13	6	2	2	2	6	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем II	30	14	4	4	6	12	
Змістовий модуль III. Журналістика розслідувань: правові обмеження, неправові ризики								
3.1.	Тема 5. Журналістське розслідування: правові обмеження, етичні рамки та професійні стандарти	13	6	2	2	2	6	
3.2.	Тема 6. Мінімізація неправових ризиків для журналістів та редакції	15	8	2	2	4	6	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем III	30	14	4	4	6	12	
Змістовий модуль IV. Журналістське розслідування: вибір теми та планування								
4.1.	Тема 7. Алгоритм проведення журналістського розслідування	13	6	2	2	2	8	
4.2.	Тема 8. Антикорупційні розслідування: вибір теми та підготовка до проведення	15	8	2	2	4	8	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем IV	30	14	4	4	6	16	
Змістовий модуль V. Пошук та робота з джерелами інформації								
5.1.	Тема 9. Джерела інформації журналістського розслідування та особливості роботи з ними	15	8	2	2	4	8	
5.2.	Тема 10. Особливості роботи з відкритими реєстрами та базами даних	13	6	2	2	2	8	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем V	30	14	4	4	6	16	
Змістовий модуль VI. Фінальний етап журналістського розслідування								
6.1.	Тема 11. Робота над текстом журналістського розслідування. Мультимедійні інструменти для презентації результатів	15	8	2	2	4	8	
6.2.	Тема 12. Журналістське розслідування: post hoc аналіз, критерії оцінки успішності	13	6	2	2	2	8	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем VI	30	14	4	4	6	16	

Змістовий модуль VII. Особливості проведення журналістського розслідування в умовах війни								
7.1.	Тема 13. Розслідування воєнних злочинів: особливості журналістської роботи	13	6	2	2	2	6	
7.2.	Тема 14. Феномен спільноти Bellingcat. Її роль в розслідуванні злочинів країни-агресора	15	8	2	2	4	8	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем VII	30		4	4	6	14	
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	210	98	28	28	42	98	

4.2. Для заочної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
6 семестр								
Змістовий модуль I.								
Розслідувальна журналістика: основні поняття та принципи								
1.1.	Тема 1. Розслідувальна журналістика та її роль в демократичному суспільстві	16	4	2		2	12	
1.2.	Тема 2. Розслідувальна журналістика: історичні тенденції розвитку	14					14	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем I	30	4	2		2	26	
Змістовий модуль II.								
Місце розслідувальної журналістики в сучасному українському медіаландшафті								
2.1.	Тема 3. Розслідувальна журналістика в Україні: команди, історії, результати	15	2			2	13	
2.2.	Тема 4. Організація роботи та джерела фінансування редакції журналістики розслідування	15	2			2	13	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем II	30	4			4	26	
Змістовий модуль III.								
Журналістика розслідувань: правові обмеження, неправові ризики								
3.1.	Тема 5. Журналістське розслідування: правові обмеження, етичні рамки та професійні стандарти	15	4	2	2		11	
3.2.	Тема 6. Мінімізація неправових ризиків для журналістів та редакції	15					15	
	Модульна контрольна робота							

	Разом за змістовим модулем III	30	4	2	2		26	
Змістовий модуль IV. Журналістське розслідування: вибір теми та планування								
4.1.	Тема 7. Алгоритм проведення журналістського розслідування	15	2			2	13	
4.2.	Тема 8. Антикорупційні розслідування: вибір теми та підготовка до проведення	15	4		2	2	11	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем IV	30	2		2	2	24	
Змістовий модуль V. Пошук та робота з джерелами інформації								
5.1.	Тема 9. Джерела інформації журналістського розслідування та особливості роботи з ними	15	4			4	11	
5.2.	Тема 10. Особливості роботи з відкритими реєстрами та базами даних	15					15	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем V	30	4			4	26	
Змістовий модуль VI. Фінальний етап журналістського розслідування								
6.1.	Тема 11. Робота над текстом журналістського розслідування. Мультимедійні інструменти для презентації результатів	15					15	
6.2.	Тема 12. Журналістське розслідування: post hoc аналіз, критерії оцінки успішності	15	2			2	13	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем VI	30	2			2	28	
Змістовий модуль VII. Особливості проведення журналістського розслідування в умовах війни								
7.1.	Тема 13. Розслідування воєнних злочинів: особливості журналістської роботи	15	2			2	13	
7.2.	Тема 14. Феномен спільноти Bellingcat. Її роль в розслідуванні злочинів країни-агресора	15	2			2	13	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем VII	30	4			2	26	
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	210						

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Для денної форми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

РОЗСЛІДУВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА:

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ

Лекція 1. Розслідувальна журналістика та її роль в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань. Watchdog Journalism.

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 10,11.

Семінарське заняття 1. Ознаки журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 10,11.

Практичне заняття 1. Ознайомлення з журналістськими розслідуваннями, псевдорозслідуваннями та зразками «жовтої» журналістики (4 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 10,11.

Лекція 2. Розслідувальна журналістика: історичні тенденції розвитку (2 год.).

Зародження розслідувальної журналістики. Макрейкери та їхня роль в становленні журналістики розслідувань. В'єтнамська війна та її вплив на американську пресу. «Вотергейт» – еталонне журналістське розслідування. Розвиток журналістики розслідувань в Західній Європі та Україні. Концепція Марка Фельдстейна щодо циклічного розвитку журналістики розслідувань (теорія «попиту та пропозиції»).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 10,11.

Семінарське заняття 2. Розслідувальна журналістика як елемент громадського контролю (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6

Література додаткова: 10,11.

Практичне заняття 2. Феномен «Вотргейту». Аналіз фільму «Уся президентська рать» (реж. А. Пакула) (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6

Література додаткова: 10,11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МІСЦЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ

Лекція 1. Розслідувальна журналістика в Україні: команди, історії, результати (2 год.).

Становлення журналістики розслідувань в Україні. «Наші гроші», «Схеми: корупція в деталях», Bihus.Info, «Слідство.інфо», «Стопкор». Відділи розслідувань друкованих та Інтернет-видань. Регіональні проєкти журналістських розслідувань. Національний конкурс журналістських розслідувань. MezhyhiryaFest. Вплив повномасштабної агресії на розвиток розслідувальної журналістики.

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11.

Семінарське заняття 1. Журналістика розслідувань в Україні: ключові команди та постаті (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11.

Практичне заняття 1. Аналіз проєктів-переможців Національного конкурсу журналістських розслідувань. (4 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11.

Лекція 2. Організація роботи та джерела фінансування редакції журналістики розслідування (2 год.).

Етапи створення редакції журналістських розслідувань. Шеф-редактор і генеральний продюсер: обов'язки та відповідальність. Кадрові виклики. Вартість проєкту. Джерела фінансування. Пошук грантового фінансування. Виступ запрошеного лектора.

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11, 14, 16.

Семінарське заняття 1. Основні джерела фінансування журналістського розслідування: український та світовий досвід (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 1,3,4,6.

Практичне заняття 2. Ознайомлення з роботою редакції журналістських розслідувань (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11, 14, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ, НЕПРАВОВІ РИЗИКИ

Лекція 1. Журналістське розслідування: правові обмеження, етичні рамки та професійні стандарти (2 год.).

Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні. Доступ до інформації. Інформація з обмеженим доступом. Особливості роботи з джерелами інформації. Зйомка прихованою камерою. Використання дронів під час журналістської діяльності. Професійні стандарти. Етичні обмеження.

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 10,13.

Семінарське заняття 1. Доступ до інформації. Гарантії та законодавчі обмеження (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 13.

Практичне заняття 1. Судова практика щодо журналістської діяльності. Рішення українських судів, Європейського суду з прав людини, Верховного суду США (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 13.

Лекція 2. Мінімізація неправових ризиків для журналістів та редакції (2 год.).

Види неправових загроз журналістам-розслідувачам. Погрози життю та здоров'ю. Напади на журналістів та редакцію. Захист майна. Правила кібербезпеки. Співпраця з правоохоронними органами. Публічність як основний інструмент захисту журналістів-розслідувачів в Україні.

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 12.

Семінарське заняття 2. Захист журналістів-розслідувачів. Протидія основним загрозам (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 13.

Практичне заняття 2. Випадки неправових загроз журналістам-розслідувачам: український досвід (4 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 13.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

**ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ:
ВИБІР ТЕМИ ТА ПЛАНУВАННЯ**

Лекція 1. Алгоритм проведення журналістського розслідування (2 год.).

Вибір теми журналістського розслідування. «Вкиди» та «витоки» інформації. Статистичні дані. Особистий досвід журналіста-розслідувача. Метод спостереження. Формулювання гіпотези та етапи її перевірки. Складання плану журналістського розслідування. Тайм-менеджмент та дедлайни.

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

Семінарське заняття 1. Вибір теми журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

Практичне заняття 1. Аналіз тематики українських розслідувань 2022-2023 років (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

Лекція 2. Антикорупційні розслідування: вибір теми та підготовка до проведення (2 год.).

Популярність антикорупційних розслідувань в Україні. Що таке корупція. Роль медіа в протидії корупції. Інструменти для пошуку тем антикорупційних розслідувань. Моніторинг публічних фінансів. Електронний реєстр декларацій. Тендери та державні закупівлі. Реєстр судових рішень.

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

Семінарське заняття 2. Антикорупційні розслідування в Україні (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

**Практичне заняття 2. Робота з реєстром електронних декларацій
(4 год.).**

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.
ПОШУК ТА РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ**

Лекція 1. Джерела інформації журналістського розслідування та особливості роботи з ними (2 год.).

Методи збору інформації. Пошук та аналіз документів. Критерії оцінки документів. Фото- та відеодокументи, принципи їхньої верифікації. Особливості роботи зі свідками. Принципи відбору експертів. Соціальні мережі та відкриті реєстри в роботі журналіста-розслідувача.

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

Семінарське заняття 1. Верифікація джерел. Фактчекінг (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

**Практичне заняття 1. Принципи роботи з джерелами інформації
(4 год.).**

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

Лекція 2. Особливості роботи з відкритими реєстрами та базами даних (2 год.).

Бази даних як джерело інформації для журналістського розслідування. Ключові сайти для моніторингу держзакупівель: Prozorro, Dozorro, Clarity Project. Публічна кадастрова карта. Opendatabot. Електронний реєстр декларацій посадовців.

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

Семінарське заняття 2. Принципи пошуку інформації в відкритих реєстрах та базах даних (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

Практичне заняття 2. Робота з майданчиком Prozorro (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ФІНАЛЬНИЙ ЕТАП ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Лекція 1. Робота над текстом журналістського розслідування. Мультимедійні інструменти для презентації результатів (2 год.).

Підготовка до оприлюднення даних журналістського розслідування. Відмінність між текстовим та відео форматами. Основні принципи сторітелінгу. Постановочна зйомка. Мультимедійні інструменти для презентації результатів. Інфографіка та 3D-графіка. SMM-інструменти. Журналістика даних

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

Семінарське заняття 1. Особливості презентації результатів журналістського розслідування в текстовому та відеоформатах (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

Практичне заняття 1. Мультимедійні інструменти для презентації результатів (4 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

Лекція 2. Журналістське розслідування: post hoc аналіз, критерії оцінки успішності (2 год.).

Після виходу журналістського розслідування. Критерії оцінки успішності. Охоплення аудиторії. Реакції громадськості та влади. Робота над помилками. Доцільність продовження розслідування визначеної теми. «Серіальність» в журналістиці розслідувань.

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

Семінарське заняття 2. Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

Практичне заняття 2. Журналістське розслідування: робота над помилками (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Лекція 1. Розслідування воєнних злочинів: особливості журналістської роботи (2 год.).

Правові аспекти війни. Умисне вбивство нонкомбатантів. Використання забороненої зброї. Сексуальне насильство. Депортація дітей. Екологічні злочини. Проблема визначення геноциду. Розшук воєнних злочинців. Посттравматичний синдром.

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Семінарське заняття 1. Женевські конвенції про захист жертв війни. Українське законодавство щодо воєнних злочинів (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Практичне заняття 1. Аналіз розслідування The New York Times щодо масових вбивств в Бучі (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Лекція 2. Феномен спільноти Bellingcat. Її роль в розслідуванні злочинів країни-агресора (2 год.).

Передумови появи спільноти Bellingcat. Її основні учасники. Христо Грозєв, Еліот Гігінс, Арік Толер. Принципи роботи спільноти. Джерела фінансування. Ключові розслідування та їхній вплив на міжнародну політику. Робота з відкритими джерелами інформації. Пошук «цифрових слідів» воєнних злочинців.

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Семінарське заняття 2. Ознайомлення з головними розслідуванням проєкту Bellingcat (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Практичне заняття 2. Розслідування Bellingcat щодо збиття Boeing 777 поблизу Донецька. Аналіз джерел інформації. Особливості презентації даних. (4 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

5.2. Для заочної форми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

**РОЗСЛІДУВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА:
ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ**

Лекція 1. Розслідувальна журналістика та її роль в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань. Watchdog Journalism.

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 10,11.

Практичне заняття 1. Ознайомлення з журналістськими розслідуваннями, псевдорозслідуваннями та зразками «жовтої» журналістики (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 10,11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МІСЦЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ

Практичне заняття 1. Аналіз проєктів-переможців Національного конкурсу журналістських розслідувань. (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11.

Практичне заняття 2. Ознайомлення з роботою редакції журналістських розслідувань (2 год.).

Література основна: 1,3,4,6.

Література додаткова: 11, 14, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ, НЕПРАВОВІ РИЗИКИ

Лекція 1. Журналістське розслідування: правові обмеження, етичні рамки та професійні стандарти (2 год.).

Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні. Доступ до інформації. Інформація з обмеженим доступом. Особливості роботи з джерелами інформації. Зйомка прихованою камерою. Використання дронів під час журналістської діяльності. Професійні стандарти. Етичні обмеження.

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 10,13.

Семінарське заняття 1. Доступ до інформації. Гарантії та законодавчі обмеження (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 9, 10, 13.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

**ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ:
ВИБІР ТЕМИ ТА ПЛАНУВАННЯ**

Практичне заняття 1. Робота з реєстром електронних декларацій (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

Семінарське заняття 1. Антикорупційні розслідування в Україні (2 год.).

Література основна: 1,2,4,6.

Література додаткова: 7,8,10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

ПОШУК ТА РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

Практичне заняття 1. Принципи роботи з джерелами інформації (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

Практичне заняття 2. Робота з майданчиком Prozorro (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8,10,11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ФІНАЛЬНИЙ ЕТАП ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Практичне заняття 1. Мультимедійні інструменти для презентації результатів (4 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 7,14,16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII.

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Практичне заняття 1. Аналіз розслідування The New York Times щодо масових вбивств в Бучі (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

Практичне заняття 2. Розслідування Bellingcat щодо збиття Boeing 777 поблизу Донецька. Аналіз джерел інформації. Особливості презентації даних. (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 9, 11, 12.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

6.1.1. Для денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів	Модуль 1	Модуль 2
-------------------------	------------------------	----------	----------

	за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20		
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3

Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5			8	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 7			
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів		
Відвідування лекцій	1	2	2		
Відвідування семінарських занять	1	2	2		
Робота на семінарському занятті	10	2	20		
Відвідування практичних занять	1	3	3		
Робота на практичному занятті	10	3	30		
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20		
Виконання модульної роботи	25	1	25		
Разом			388		306
Максимальна кількість балів: 694					
Розрахунок коефіцієнта: $694 : 100 = 6,94$					

6.1.2. Для заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	6	30
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів	Модуль 3		Модуль 4	

	за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Відвідування практичних занять	1	-	-	2	2
Робота на практичному занятті	10	-	-	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	3	15
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	8	40
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 7			
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів		
Відвідування лекцій	1	-	-		
Відвідування семінарських занять	1	-	-		
Робота на семінарському занятті	10	-	-		
Відвідування практичних занять	1	2	2		
Робота на практичному занятті	10	2	20		
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40		

Разом			208		140
Максимальна кількість балів: 348					
Розрахунок коефіцієнта: $348 : 100 = 3,48$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їхнього оцінювання

6.2.1. Для денної форми навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. РОЗСЛІДУВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися документальний фільм «Ризик» (2016), режисер Лора Пойтрас. За повідомленнями ЗМІ з'ясувати, як склалася подальша доля Джуліана Ассанжа та його інформатора.

Виконати письмову роботу (жанр – рецензія, есе), в якій спробувати відповісти на запитання, чи вважаєте ви Джуліана Ассанжа та команду Wikileaks журналістами-розслідувачами? Чому?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (6 год.).

Подивитися художній фільм «Вся президентська рать» (1976), режисер Алан Пакула.

Виконати письмову роботу (жанр – рецензія, есе), в якій спробувати відповісти на запитання, чому «Вотергейт» і сьогодні вважають «еталонним» журналістським розслідуванням.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ.

МІСЦЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ

Самостійна робота № 2 (12 год.).

Ознайомитися з розслідуваннями основних українських редакцій (два розслідування на вибір студента):

- «Схеми: корупція в деталях» (Радіо Свобода)
- «Наші гроші»
- Bihus Info
- Слідство.інфо

- «Українська правда»
- «Дзеркало тижня».

Виконати письмову роботу, в якій зробити порівняльний аналіз переглянутих розслідувань за такими ознаками:

- тематика
- формат (текстовий, відео, мультимедійний)
- обсяг (кількість знаків, хронометраж)
- основні джерела інформації
- формат подачі (чи легко сприймається текст, особливості відеоряду, використання інфографіки, ілюстративних матеріалів)
- ключові результати розслідування
- реакція громадськості та влади.

Результати письмової роботи студенти презентують на практичному занятті.

Максимальна оцінка за роботу – 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ, НЕПРАВОВІ РИЗИКИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1» Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік). За відкритими джерелами з'ясувати, якою була реакція влади та громадськості на розслідування. Що сталося з героями розслідування? Як пояснював мету розслідування його автор?

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст, чи всі вони були законними;
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому їх вдалося уникнути;
- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло часу на проведення цього журналістського розслідування?

Результати письмової роботи студенти презентують на практичному занятті.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (6 год.).

Подивитися журналістські розслідування:

- 1) «Ми їх ЗНАЙШЛИ! Спецоперація СБУ проти журналістів: обличчя, імена, наслідки» (BINUS Info).

Письмово проаналізувати матеріал, даючи відповіді на такі запитання:

- З якими загрозами зіштовхнулися журналісти-розслідувачі?

- Якою, на вашу думку, була мета замовників операції проти редакції?
 - Які заходи вжили журналісти для захисту? Чи є вони ефективними?
- 2) «Українські сенсації. 50 відтінків Порошенка» («Студія 1+1»).
- Письмово проаналізувати матеріал, даючи відповіді на такі запитання:
- Чи можна назвати матеріал журналістським розслідуванням? Чому?
 - Чи порушує матеріал журналістські стандарти? Етичні принципи? Які саме?
 - Якою, на вашу думку, могла бути мотивація авторів матеріалу? Свою думку обґрунтуйте.
- Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV - VI

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ВИБІР ТЕМИ Й ПЛАНУВАННЯ

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПОШУК ТА РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

ФІНАЛЬНИЙ ЕТАП ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (48 год.).

Проект журналістського розслідування. Завдання виконується групою з чотирьох студентів протягом трьох модулів. Проект має містити:

- тему та аргументування її вибору;
- чітко зазначену гіпотезу;
- посилання на документи, зокрема з відкритих баз даних та реєстрів, інші ймовірні джерела;
- можливі результати розслідування (кілька варіантів);
- пропозиції щодо форми їхньої подачі;
- очікувана реакція громадськості та влади.

Обсяг письмової роботи – до 10 сторінок.

На практичному занятті студенти презентують проект розслідування перед однокласниками. Відповідають на запитання однокласників та викладача.

Максимальна оцінка за роботу – 40 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Самостійна робота №1 (6 год.).

Ознайомитися з журналістським розслідуванням видання The New York Times щодо масових вбивств у Бучі (текстова версія на сайті, відео в Youtube)

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які відкриті та ексклюзивні джерела використали журналісти під час роботи;
- скільки журналістів було долучено до розслідування;
- які форми використало видання для презентації його результатів;
- які наслідки мало це розслідування.

Роботу презентувати під час практичного заняття.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (8 год.).

Ознайомитися з журналістським розслідуванням Bellingcat щодо катастрофи малайзійського «Боїнга» поблизу Донецька

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які відкриті та ексклюзивні джерела використали журналісти під час роботи;
- скільки журналістів було долучено до розслідування;
- які форми використало видання для презентації його результатів;
- які наслідки, зокрема й юридичні, мало це розслідування.

Роботу студенти презентують під час практичного заняття.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

6.2.2. Для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

РОЗСЛІДУВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися документальний фільм «Ризик» (2016), режисер Лора Пойтрас. За повідомленнями ЗМІ з'ясувати, як склалася подальша доля Джуліана Ассанжа та його інформатора.

Виконати письмову роботу (жанр – рецензія, есе), в якій спробувати відповісти на запитання, чи вважаєте ви Джуліана Ассанжа та команду Wikileaks журналістами-розслідувачами? Чому?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (6 год.).

Подивитися художній фільм «Вся президентська рать» (1976), режисер Алан Пакула.

Виконати письмову роботу (жанр – рецензія, есе), в якій спробувати відповісти на запитання, чому «Вотергейт» і сьогодні вважають «еталонним» журналістським розслідуванням.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (7 год.).

Ознайомитися з матеріалами журналістських розслідувань, псевдорозслідувань та зразками «жовтої» журналістики.

Проаналізувати одне журналістське розслідування (на вибір) і відповісти письмово:

- Які ознаки розслідувальної журналістики присутні у цьому матеріалі?
- Чи відповідає воно стандартам жанру?
- Чи є в ньому елементи псевдорозслідування або маніпулятивні техніки?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (7 год.).

Підготувати презентацію (10-12 слайдів) про одне з історичних журналістських розслідувань, яке вплинуло на суспільство або політику.

Обрати один із варіантів:

- Розслідування Сеймура Херша про масові вбивства у селі Сонгмі (В'єтнам, 1969).
- Викриття корупції у британському парламенті (скандал із витратами депутатів, 2009).
- «Панамські документи» (2016) – найбільший витік офшорних даних у світовій історії.
- Скандал із допінгом у російському спорті, розслідування Hajo Seppelt та The New York Times.

Презентація має містити:

- Короткий опис події та її контекст.
- Основні фігуранти розслідування.
- Роль журналістів та методи збору інформації.
- Наслідки та вплив розслідування.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МІСЦЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ

Самостійна робота № 2 (12 год.).

Ознайомитися з розслідуваннями основних українських редакцій (два розслідування на вибір студента):

- «Схеми: корупція в деталях» (Радіо Свобода)
- «Наші гроші»
- Bihus Info
- Слідство.інфо
- «Українська правда»
- «Дзеркало тижня».

Виконати письмову роботу, в якій зробити порівняльний аналіз переглянутих розслідувань за такими ознаками:

- тематика
- формат (текстовий, відео, мультимедійний)
- обсяг (кількість знаків, хронометраж)
- основні джерела інформації
- формат подачі (чи легко сприймається текст, особливості відеоряду, використання інфографіки, ілюстративних матеріалів)
- ключові результати розслідування
- реакція громадськості та влади.

Результати письмової роботи студенти презентують на практичному занятті.

Максимальна оцінка за роботу – 20 б.

Самостійна робота № 3 (14 год.)

Дослідити фінансові моделі, що використовуються для підтримки журналістських розслідувань у світі та в Україні. Обрати такі теми:

- Грантове фінансування: основні донори та програми підтримки розслідувальної журналістики.
- Краудфандинг як джерело фінансування журналістських розслідувань: успішні кейси.
- Незалежні розслідувальні редакції: як вони виживають без державної та олігархічної підтримки?
- Комерційні моделі фінансування: чи можливе самоокупне розслідування?

Оформити результати у вигляді аналітичного звіту (2-3 сторінки) або презентації (10-12 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.
ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ:
ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ, НЕПРАВОВІ РИЗИКИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1» Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік). За відкритими джерелами з'ясувати, якою була реакція влади та громадськості на розслідування. Що сталося з героями розслідування? Як пояснював мету розслідування його автор?

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст, чи всі вони були законними;
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому їх вдалося уникнути;
- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло часу на проведення цього журналістського розслідування?

Результати письмової роботи студенти презентують на практичному занятті.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (6 год.).

Подивитися журналістські розслідування:

- 3) «Ми їх ЗНАЙШЛИ! Спецоперація СБУ проти журналістів: обличчя, імена, наслідки» (BINUS Info).

Письмово проаналізувати матеріал, даючи відповіді на такі запитання:

- З якими загрозами зіштовхнулися журналісти-розслідувачі?
- Якою, на вашу думку, була мета замовників операції проти редакції?
- Які заходи вжили журналісти для захисту? Чи є вони ефективними?

- 4) «Українські сенсації. 50 відтінків Порошенка» («Студія 1+1»).

Письмово проаналізувати матеріал, даючи відповіді на такі запитання:

- Чи можна назвати матеріал журналістським розслідуванням? Чому?
- Чи порушує матеріал журналістські стандарти? Етичні принципи? Які саме?
- Якою, на вашу думку, могла бути мотивація авторів матеріалу? Свою думку обґрунтуйте.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (14 год.)

Дослідити судову практику щодо журналістської діяльності, обравши такі теми:

- прецедентні рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи слова та журналістських розслідувань;
- судові справи в Україні, що суттєво вплинули на правове регулювання журналістської діяльності;
- Верховний суд США та його рішення щодо свободи преси: історичні та сучасні кейси;
- аналіз окремих резонансних справ, пов'язаних із журналістами, з оцінкою їхнього впливу на медіасередовище.

Оформити результати у вигляді:

- аналітичного звіту (3-4 сторінки)
або
- презентації (15-20 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV - VI

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ВИБІР ТЕМИ Й ПЛАНУВАННЯ

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПОШУК ТА РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

ФІНАЛЬНИЙ ЕТАП ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (48 год.).

Проект журналістського розслідування. Завдання виконується групою з чотирьох студентів протягом трьох модулів. Проект має містити:

- тему та аргументування її вибору;
- чітко зазначену гіпотезу;
- посилання на документи, зокрема з відкритих баз даних та реєстрів, інші ймовірні джерела;
- можливі результати розслідування (кілька варіантів);
- пропозиції щодо форми їхньої подачі;
- очікувана реакція громадськості та влади.

Обсяг письмової роботи – до 10 сторінок.

На практичному занятті студенти презентують проект розслідування перед однокласниками. Відповідають на запитання однокласників та викладача.

Максимальна оцінка за роботу – 40 б.

Самостійна робота № 2 (15 год.).

Завдання:

1. Ознайомитися з принципами роботи Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.
2. Дослідити правові аспекти декларування статків посадовців в Україні: основні вимоги, відповідальність за порушення, можливості громадського контролю.
3. Вибрати та проаналізувати електронну декларацію одного з українських посадовців, звертаючи увагу на:
 - Загальний рівень доходів та витрат.
 - Наявність нерухомості, транспорту, цінних паперів.
 - Джерела доходів та можливі невідповідності.
4. Ознайомитися з відомими журналістськими розслідуваннями, які базувалися на аналізі електронних декларацій.
5. Сформувати власні висновки про ефективність електронного декларування як інструменту боротьби з корупцією.

Форма контролю: написати аналітичний звіт (4-5 сторінок) або підготувати презентацію (15-20 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 15 б.

Самостійна робота № 3 (15 год.).

Завдання:

1. Ознайомитися з принципами роботи основних відкритих реєстрів та баз даних, які використовуються у журналістських розслідуваннях:
 - **Prozorro, Dozorro, Clarity Project** – моніторинг держзакупівель.
 - **Публічна кадастрова карта** – аналіз власності на землю.
 - **Opendatabot** – перевірка реєстраційних даних підприємств і судових справ.
 - **Єдиний державний реєстр декларацій посадовців** – вивчення фінансових декларацій чиновників.
 - **YouControl** – глибинний аналіз зв'язків між компаніями, особами та історії змін власників.
2. Вибрати конкретний кейс (публічну особу, компанію або тендер) та провести аналіз на основі кількох баз даних.
3. Виконати такі кроки:

- Використовуючи **Prozorro** та **Clarity Project**, дослідити закупівлі певного державного підприємства або органу влади.
- Через **Opendatabot** та **YouControl** перевірити інформацію про компанії, які брали участь у тендерах: їхню власність, засновників, можливі зв'язки з чиновниками.
- За допомогою **Єдиного державного реєстру декларацій** проаналізувати майновий стан посадовця, який міг бути пов'язаний із держзакупівлями.
- Перевірити земельні ділянки або нерухомість, пов'язані з досліджуваними особами через **Публічну кадастрову карту**.

Оформити результати у вигляді аналітичного звіту (6-7 сторінок) або презентації (20-25 слайдів) з візуалізацією даних (скріншоти, діаграми, зв'язки між суб'єктами).

Максимальна оцінка за роботу – 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Самостійна робота №1 (6 год.).

Ознайомитися з журналістським розслідуванням видання The New York Times щодо масових вбивств у Бучі (текстова версія на сайті, відео в Youtube)

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які відкриті та ексклюзивні джерела використали журналісти під час роботи;
- скільки журналістів було долучено до розслідування;
- які форми використало видання для презентації його результатів;
- які наслідки мало це розслідування.

Роботу презентувати під час практичного заняття.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (8 год.).

Ознайомитися з журналістським розслідуванням Bellingcat щодо катастрофи малайзійського «Боїнга» поблизу Донецька

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які відкриті та ексклюзивні джерела використали журналісти під час роботи;
- скільки журналістів було долучено до розслідування;
- які форми використало видання для презентації його результатів;
- які наслідки, зокрема й юридичні, мало це розслідування.

Роботу студенти презентують під час практичного заняття.
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 5 (12 год.)

Дослідити особливості журналістських розслідувань воєнних злочинів, обравши одну з тем:

- аналіз Женевських конвенцій щодо захисту жертв війни: основні положення та їхнє застосування в сучасних конфліктах;
- українське законодавство про воєнні злочини: ключові норми та механізми правозастосування;
- роль журналістів у документуванні воєнних злочинів: методи збору доказів, етичні та безпекові аспекти;
- розшук і притягнення до відповідальності воєнних злочинців: міжнародний досвід та український контекст;
- аналіз конкретного кейсу розслідування воєнних злочинів, проведеного міжнародними або українськими журналістами.

Оформити результати у вигляді:

- аналітичного звіту (4-5 сторінок)
або
- презентації (15-20 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 20 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. Десять тестових завдань.
2. Одне відкрите запитання.

Критерії оцінювання:

1. Максимальна оцінка — 25 балів.
2. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь — 2 б.
3. Відкрите запитання — 5 б.
4. Оцінюватимуться самостійність мислення, аргументованість тез, використання фактичного матеріалу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Методика проведення журналістського розслідування»

Разом: 210 год., з них: 28 год. – лекційних, 42 год. – практичних занять, 28 год. – семінарських занять,
14 год. – модульні контрольні роботи, 98 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	РОЗСЛІДУВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРИНЦИПИ		МІСЦЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ	
Кількість балів за модуль	102 б.		102 б.	
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.	
Теми лекцій	Розслідувальна журналістика та її роль в демократичному суспільстві – 1 б.	Розслідувальна журналістика: історичні тенденції розвитку – 1 б.	Розслідувальна журналістика в Україні: команди, історії, результати – 1 б.	Організація роботи та джерела фінансування редакції журналістики розслідування – 1 б.
Семінарські заняття	Ознаки журналістського розслідування – 1+10 б.	Розслідувальна журналістика як елемент громадського контролю – 1+10 б.	Журналістика розслідувань в Україні: ключові команди та постаті – 1+10 б.	Основні джерела фінансування журналістського розслідування: український та світовий досвід – 1+10 б.
Практичні заняття	Ознайомлення з журналістськими розслідуваннями, псевдорозслідуваннями та зразками «жовтої» журналістики – 2+20 б.	Феномен «Вотргейту». Аналіз фільму «Уся президентська рать» – 1+10 б.	Аналіз проєктів-переможців Національного конкурсу журналістських розслідувань – 2+10 б.	Ознайомлення з роботою редакції журналістських розслідувань – 1+10 б.
Самостійна робота	5x4=20 б.		5x4=20 б.	

Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.	Модульна контрольна робота 2 – 25 б.
-------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ЖУРНАЛІСТИКА РОЗСЛІДУВАНЬ: ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ, НЕПРАВОВІ РИЗИКИ		ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ВИБІР ТЕМИ ТА ПЛАНУВАННЯ	
Кількість балів за модуль	102 б.		82 б.	
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.	
Теми лекцій	Журналістське розслідування: правові обмеження, етичні рамки та професійні стандарти – 1 б.	Мінімізація неправових ризиків для журналістів та редакції – 1 б.	Алгоритм проведення журналістського розслідування – 1 б.	Антикорупційні розслідування: вибір теми та підготовка до проведення – 1 б.
Семінарські заняття	Доступ до інформації. Гарантії та законодавчі обмеження – 1+10 б.	Захист журналістів- розслідувачів. Протидія основним загрозам – 1+10 б.	Вибір теми журналістського розслідування – 1+10 б.	Антикорупційні розслідування в Україні – 1+10 б.

Практичні заняття	Судова практика щодо журналістської діяльності. Рішення українських судів, Європейського суду з прав людини, Верховного суду США – 1+10 б.	Випадки неправових загроз журналістам-розслідувачам: український досвід – 2+20 б.	Аналіз тематики українських розслідувань 2022-2023 років – 1+10 б.	Робота з реєстром електронних декларацій – 2+20 б.
Самостійна робота	5x4=20 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	

Тиждень	IX		X	XI		XII
Модулі	Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI		
Назва модуля	ПОШУК ТА РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ			ФІНАЛЬНИЙ ЕТАП ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ		
Кількість балів за модуль	82 б.			122 б.		
Лекції	відвідування – 2 б.			відвідування – 2 б.		
Теми лекцій	Джерела інформації журналістського розслідування та особливості роботи з ними – 1 б.		Особливості роботи з відкритими реєстрами та базами даних – 1 б.	Робота над текстом журналістського розслідування. Мультимедійні інструменти для презентації результатів – 1 б.		Журналістське розслідування: post hoc аналіз, критерії оцінки успішності – 1 б.

Семінарські заняття	Верифікація джерел. Фактчекінг – 1+10 б.	Принципи пошуку інформації в відкритих реєстрах та базах даних – 1+10 б.	Особливості презентації результатів журналістського розслідування в текстовому та відеоформатах – 1+10 б.	Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.
Практичні заняття	Принципи роботи з джерелами інформації – 2+20 б.	Робота з майданчиком Prozorro – 1+10 б.	Мультимедійні інструменти для презентації результатів – 2+20 б.	Журналістське розслідування: робота над помилками – 1+10 б.
Самостійна робота			5x8=40 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	

Тиждень	XIII		XIV
Модулі	Змістовий модуль VII		
Назва модуля	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ		
Кількість балів за модуль	102 б.		
Лекції	відвідування - 2 б.		
Теми лекцій	Розслідування воєнних злочинів: особливості журналістської роботи – 1 б.	Феномен спільноти Bellingcat. Її роль в розслідуванні злочинів країни-агресора – 1 б.	

Семінарські заняття	Женевські конвенції про захист жертв війни. Українське законодавство щодо воєнних злочинів – 1+10 б.	Ознайомлення з головними розслідуванням проєкту Bellingcat – 1+10 б.
Практичні заняття	Аналіз розслідування The New York Times щодо масових вбивств в Бучі – 1+10 б.	Розслідування Bellingcat щодо збиття Boeing 777 поблизу Донецька. Аналіз джерел інформації. Особливості презентації даних – 2+20 б.
Самостійна робота	5x4=20 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. Київ, 2018. 190 с. Режим доступу: <https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2013/12/verstka.pdf>.
2. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро: ЛІРА, 2017. 133 с. Режим доступу: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2017/06/АМО_Factchecking-jako-trend-v-investigativni-zurnalisticke-moznosti-a-perspektivy.pdf
3. Журналістське розслідування. Посіб.: За матеріалами семінарів Ін-ту масової інформації (Київ), Центру підготовки та вдосконалення журналістів (Париж), нідерландської прогр. МАТРА / пер. та адаптація А. Лазарева [та ін.]; упорядкув. А. Лазарева, І. Чайка ; ред. С. Таран ; Інститут масової інформації. Київ, 2004. 110 с.
4. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. Київ : ІМІ, 2003. 178 с.
5. Селюкова Н. Журналістські розслідування. Практична школа. Запоріжжя, 2011. 80 с. Режим доступу до ресурсу: <https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/ZHurnalistski-rozsliduvannya.-Praktychna-shkola.pdf>.
6. Lee Hunter Mark and others. Story-Based Inquiry: A Manual for Investigative Journalists. URL: <https://www.storybasedinquiry.com/manual>.

Додаткова

7. Безверха А. та ін. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. ОБСЄ, 2018. Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/398039.pdf>.
8. Вардл К. Перевірка контенту, отриманого від читачів. Посібник з Верифікації. Європейський центр журналістики, 2014. – 128 с. – Режим доступу: https://verificationhandbook.com/downloads/verification.handbook_ua.pdf.
9. Вознюк А. та ін. Посібник до навчального курсу щодо безпеки журналістів. Режим доступу: <https://rm.coe.int/bezpeka-zhurnalistic-posibnyk-final-print-1-/1680a3f8df>
10. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. – К.: Арістей, 2006. – 144 с.
11. Журналістські розслідування: основи. Безкоштовний онлайн курс. URL: <https://video.detector.media/courses/zhurnalistski-rozsliduvannya-osnovy-i14>.

12. Земляна І. Журналіст і (не) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. Інститут масової інформації, 2016. – Режим доступу: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
13. Іванов В.Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика: підручник. К. : Вища школа, 2006. – 255 с.
14. Ільченко В., Ткачук В., Ярощук О. Розслідування у сфері енергетики: як перетворити ідею на аргументований текст. Діксі груп, 2020 рік. Режим доступу: https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2020/07/buklet_print_29_07.pdf
15. Мазярчук В. М. та ін. Функціонування Єдиного веб-порталу використання публічних коштів (Є-Data). Навчально-методичний посібник. Центр політичних студій та аналітики, 2016 рік. Режим доступу: <https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Funktsionuvannya-YEdynogo-veb-portalu-vykorystannya-publichnyh-koshtiv-YE-Data.pdf>
16. Сек А. Журналістське екологічне розслідування. Львів, 2022 рік. 32 с. Режим доступу: https://epl.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/2941_EPL_Journalist_EBook.pdf